



Suomen Liitokiekkoliitto Ry:n

# YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA 2017-2020

1.1.2017 alkaen



## SISÄLLYS

1 YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT JA TARKOITUS.....	3
2 KESKEISET YHDENVERTAISUUTTA KOSKEVAT KÄSITTEET.....	5
3 SUOMEN LIITOKIEKKOLIITON NYKYTILASTA LYHYESTI .....	7
3.1 Syrjimin.....	8
3.2 Eri ryhmien osallistuminen toimintaan .....	8
3.3 Yhdenvertaisuuden edistäminen.....	9
3.3.1 Sukupuolten välinen tasa-arvo .....	9
3.3.2 Etninen yhdenvertaisuus .....	10
3.3.3 Vammaisurheilu ja muut erityisryhmät.....	11
3.3.4 Taloudellinen yhdenvertaisuus.....	11
4 SLKL:N LINJAUKSET JA TOIMENPITEET YHDENVERTAISUUDESSA JA LIITON YLEISISSÄ TOIMINTATAVOISSA .....	13
5 SLKL:N KÄRKITOIMENPITEET YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI VUOSILLE 2017-2020 .....	15
LÄHTEET.....	16
LIITE .....	17



## 1 YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT JA TARKOITUS

Suomen Liitokiekkoliiton (SLKL:n) yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu Suomen lakiin, liiton sääntöihin sekä liiton luottamushenkilöiden kokemuksiin yhdenvertaisuuden toteutumisessa liiton toiminnassa.

Uusi yhdenvertaisuuslaki sekä tasa-arvolaki astuivat molemmat voimaan 1.1.2015. Yhdenvertaisuuslaki toi mukanaan uusia velvoitteita ja se ulotettiin koskemaan kaikkia syrjintäperusteita. Lain mukaan syrjintä on kielletty kaikessa julkisessa ja yksityisessä toiminnassa. Tasa-arvolaisissa puolestaan säädetään sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisestä ja siihen perustuvan syrjinnän kiellosta. Lisäksi sukupuoleen perustuvan syrjinnän kiellot laajennettiin koskemaan myös sukupuoli-identiteettiin sekä sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää.

Uusi liikuntalaki astui voimaan 1.5.2015. Sen myötä lakiin tuli voimakkaampi vaatimus yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisestä. Lain mukaan järjestöjen valtionavustuksen summaa harkittaessa huomioidaan järjestön yhdenvertaisuuden sekä tasa-arvon edistäminen. Siten opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) vaatii liikuntajärjestöiltä vuoteen 2017 mennessä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman näiden oman toiminnan osalta.

Tämä SLKL:n yhdenvertaisuussuunnitelma kattaa myös perinteisen tasa-arvoajattelun sukupuolten välisestä tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta. Siten puhumme tästä ainoastaan yhdenvertaisuussuunnitelmana.

Yhdenvertaisuussuunnittelun keskeisimpänä tavoitteena nähdään syrjinnän tunnistaminen, toiminnan ja käytäntöjen arviointi sekä edistävien toimenpiteiden toteuttaminen ja osallisuuden lisääminen. Liitokiekkoliiton yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on:

- Toimia työkaluna Suomen Liitokiekkoliiton jäsenille yhdenvertaisuuden ymmärtämisessä ja sen lisäämisessä henkilön ja sen seuran/joukkueen toiminnassa.
- Kehittää toimintatapoja yhdenvertaisempaan harrastamiseen, kilpailemiseen, syrjintään puuttumiseen sekä toimintaan osallistumiseen.
- Määrittää työkaluja yhdenvertaisuuden arviointiin sekä arvioida liiton toimintaa yhdenvertaisuuteen liittyvissä asioissa.
- Ennen kaikkea varmistaa, että lajimme ja sen toiminta koetaan avoimeksi ja kaikki tuntevat itsensä tervetulleiksi lajin ja liiton toiminnan pariin.

Suunnitelman työstämisestä vastasivat liiton toiminnanjohtaja Tanja Tuominen sekä juniori- ja lajikokeiluvastaava Elisa Pursiainen. Suunnitelmaa ovat kommentoineet liiton hallituksen jäsenet Ari Ojanperä, Getten Haas, Hanna Juhola, Jukka Ruuskanen, Valtteri Kuuranne sekä puheenjohtaja Jarna Kalpala.



Hyväksytty yhdenvertaisuussuunnitelma julkaistaan heti sen valmistuttua Suomen Liitokiekkoliiton kotisivuilla (ultimate.fi) ja siitä tiedotetaan kaikille jäsenille keväällä 2017 lähtevän jäsenkirjeen yhteydessä. Siten tieto suunnitelmasta ja yhdenvertaisuudesta jalkautuu koko liiton jäsenistölle.



## 2 KESKEISET YHDENVERTAISUUTTA KOSKEVAT KÄSITTEET

### **Tasa-arvo**

Tasa-arvo tarkoittaa sukupuolten välistä syrjimättömyyttä ja usein sillä viitataan sukupuolten väliseen tasa-arvoon. Nykyään yhdenvertaisuus käsitteenä kattaa myös sukupuolten välisen tasa-arvon.

### **Yhdenvertaisuus**

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia. Kaikkia tulee kohdella samalla tavalla, riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, alkuperästään, kielestään, kansalaisuudestaan, uskonnostaan, mielipiteestään, perhesuhteistaan, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Tämä kaikki määritellään myös laissa (Yhdenvertaisuuslaki). Yhdenvertaisuus on perusoikeus, jonka turvaaminen on keskeisellä sijalla perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisessa.

### **Syrjintä**

Syrjinnällä tarkoitetaan ihmisten eriarvoista kohtelua perustuen henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, esimerkiksi sukupuoleen, vammaan, uskontoon, seksuaaliseen suuntautumiseen, ikään tai sukupuoli-identiteettiin liittyen. Syrjiminen on kiellettyä riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Siten kiellettyä syrjintää voi olla henkilön asettaminen epäedulliseen asemaan esimerkiksi siksi että hän on etniseen vähemmistöön kuuluva. Syrjinnän edellytyksenä on, että henkilöä on kohdeltu vertailukelpoisessa tilanteessa huomattavasti huonommin kuin toisia henkilökohtaisten ominaisuuksien takia.

### **Esteettömyys**

Esteettömyys on laaja kokonaisuus, joka tarkoittaa kaikkien kansalaisten sujuvaa osallistumista työntekoon, harrastuksiin, kulttuuriin ja opiskeluun. Esteettömyys merkitsee esimerkiksi palvelujen saatavuutta, välineiden käytettävyyttä, tiedon ymmärrettävyyttä sekä mahdollisuutta osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon.

### **Välillinen syrjintä**

Välilliseen syrjintään perustuva syrjintäoletus syntyy, jos henkilöt asetetaan eri asemaan sellaisen säännöksen, perusteen tai käytännön nojalla, joka vaikuttaa henkilön



ominaisuuksiin, kuten sukupuoleen nähden neutraalilta, mutta jonka vaikutuksesta henkilöt voivat tosiasiallisesti joutua epäedulliseen asemaan henkilön ominaisuuksien perusteella.

### **Häirintä**

On henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, nöyryyttävä, halventava tai hyökkäävä ilmapiiri.

### **Positiivinen erityiskohtelu**

Positiivisella erityiskohtelulla tarkoitetaan tietyn syrjinnälle alttiin ryhmän asemaa ja olosuhteita parantavia erityistoimenpiteitä, jotka tähtäävät tosiasiallisen yhdenvertaisuuden turvaamiseen eivätkä muodostu toisia syrjiviksi.



### 3 SUOMEN LIITOKIEKKOLIITON NYKYTILASTA LYHYESTI

Yhdenvertaisuussuunnittelun ja -suunnitelman pohjana käytetään nykytilan arviointia. SLKL toteutti nykytilakartoituksen elokuussa 2016 Valtakunnallisen liikuntajärjestön (Valon) kyselypohjan avulla. Ennen kuin tarkastellaan kyselyn tuloksia tarkemmin, on syytä avata lajin toimintakulttuuria ja toiminnan periaatteita yleisemmällä tasolla.

Suomen Liitokiekkoliiton hallitus muodostuu yhteensä kuudesta jäsenestä, joista yksi on liiton puheenjohtaja. Vuonna 2017 hallituksen sukupuolijakauma on 50-50, mikä vastaa hyvin myös liiton toimijoiden sukupuolijakaumaa, vaikka hiukan suurempi osa lajin harrastajista on miehiä. Lisenssipelaajista noin 60 prosenttia on miehiä/poikia ja noin 40 prosenttia on naisia/tyttöjä.

Liiton toimistolla työskentelee kaksi osa-aikaista työntekijää, jotka molemmat ovat naisia. Edellisessä henkilöstörekrytinnissa syksyllä 2015 haastateltiin toiminnanjohtajan tehtävään sekä miehiä että naisia.

Suomen Liitokiekkoliitto noudattaa lajin kansainvälisiä sääntöjä. Liitokiekkoliiton suurin laji on ultimate. Lajiin on vahvasti sisäänrakennettuna reilun pelin periaatteet, jotka tukevat erittäin vahvasti yhdenvertaisen liikunnan ja urheilun toteutumista. Näitä ovat esimerkiksi lajin tuomarittomuus sekä mixed (seksarja) pelimuotona kaikilla sarjatasoilla.

Pelaajat toimivat itse pelien tuomareina ja lajissa ei ole tuomareita edes kansainvälisissä arvoturnauksissa. Laji ja yksittäiset ottelut perustuvat vastustajan kunnioitukseen, reilun pelin periaatteisiin sekä sääntöjen tuntemiseen. Sitä kutsutaan lajin sisällä käsitteellä Spirit of the Game (SOTG). Jokaisen ottelun jälkeen joukkueet arvioivat vastustajajoukkueen spiritin. Tämä on siis oleellinen osa peliä. Systeemi on käytössä Suomessa kansallisissa turnauksissa ja kansainvälisissä arvokisoissa sekä juniori-ikäisillä että aikuisilla.

Lajissa on kolme virallista sarjamuotoa, jotka ovat avoin, naiset sekä mixed (seksarja). Avoimen sarjaan voi osallistua kuka vain ja Suomessa naisia on pelannut avoimen sarjassa 2010-luvulla. Naisille on lisäksi oma sarjansa. Avoimen ja naisten sarjojen lisäksi ultimatea pelataan myös mixed (seksarja) pelimuotona Suomessa ja kansainvälisesti. Mixed-joukkueessa on siis miehiä ja naisia. Kentällä molemmat sukupuolet ovat aina edustettuna yhdenvertaisesti (vähintään kolme molemman sukupuolen edustajaa seitsemästä kenttäpelaajasta). Suomessa järjestetään kesäisin mixed-sarjan SM-turnaus, joka on jatkossa tarkoitus sisällyttää osaksi monilajitapahtuma SM-viikon ohjelmaa. Täten ultimate on yhdenvertaista urheilua edustava laji erityisesti sukupuolinäkökulmasta.

Lajin parissa on kaiken ikäisiä harrastajia. Juniori- ja aikuisurheilun lisäksi harrastajina on masters-ikäisiä (yli 30-vuotiaita) pelaajia. Tästä esimerkkinä viimeisten vuosien Suomen edustus arvokisoissa miesten ja naisten masters-sarjoissa.



## ***Yhdenvertaisuuskysely SLKL:n työntekijöille sekä luottamushenkilöille***

Liiton teettämä kysely yhdenvertaisuuden nykytilasta lähetettiin yhteensä 36:lle liiton parissa toimivalle henkilölle: liiton työntekijöille (2 hlöä), liiton hallitukselle (6 hlöä), ultimatejaostolle (20 hlöä), juniorijaostolle (5 hlöä) sekä liiton sarjavastaaville (3 hlöä). Vastauksia saatiin yhteensä 21, eli vastausprosentti oli noin 60 prosenttia.

Vastaajista 62 prosenttia oli naisia ja 38 prosenttia miehiä. Suurin osa vastaajista oli iältään 20-29 -vuotiaita, mikä vastaa hyvin liiton lisenssipelaajien keski-ikää, joka on karkeasti arvioituna noin 25 vuotta.

Yleisesti nykytilan kartoituksesta voidaan todeta, että laji nähdään vastaajien kesken yhdenvertaisena. Yhdenvertaisuutta nähdään edesauttavan erityisesti mixed-pelimuoto, edulliset harrastuskustannukset sekä toiminnan avoin ilmapiiri, kun samaa sukupuolta olevan avecin mukaan ottaminen ei yhdenkään vastaajan mielestä ollut kynnyskysymys tapahtumaan osallistumiselle. Kyselyn kautta nousi esiin kuitenkin epäkohtia, joita emme todennäköisesti olisi saaneet tietoomme ilman kyselyä. Esittelemme tässä nykytilakartoituksen keskeisempiä tuloksia, joiden pohjalta rakennetaan SLKL:n yhdenvertaisuuden linjauksia, toimenpiteitä sekä kärkihankkeita vuosille 2017-2020.

### **3.1 Syrjiminen**

Kyselyyn vastanneiden keskuudessa enemmistö oli sitä mieltä, että yhteisöllä tulisi olla määritelty toimintatapa mahdollisiin syrjimistilanteisiin. Yhdessä vastauksessa nostettiin esiin seuran rooli myös asiaan puuttumisessa. Kaikissa tarkennetuissa vastauksissa nousi esiin lajiliitto ja se, että nimenomaan liitolta tulisi saada apua asian selvittelyssä seuran sisällä. Lisäksi liiton toivottiin reagoivan syrjimistapauksiin aina tilannekohtaisesti.

Kysymykseen koskien syrjintää kuusi vastaajista kertoi kohdanneensa syrjintää kertaluontoisesti ultimatien lajiyhteisössä. Usein syrjintä koettiin johtuneen mielipiteistä tai iästä. Näiden lisäksi koulutustausta, sukupuoli, sosiaalisten taitojen puute sekä terveydentila mainittiin kerran. Ikä liitettiin osassa vastauksia aloitteleviin pelaajiin ja nostettiin esiin, että heihin toisinaan suhtaudutaan välinpitämättömästi. Vastaajien keskuudessa vallitsi yksimielisyys liittotason sisäisestä yhdenvertaisuudesta, kun kukaan vastaajista ei ollut kokenut syrjintää muiden liiton työntekijöiden tai luottamushenkilöiden suunnalta.

### **3.2 Eri ryhmien osallistuminen toimintaan**

Yksitoista vastaajista oli sitä mieltä, että eri ryhmät voivat osallistua lajimme toimintaan tai että osallistumista ei koeta hankalana. Kuitenkin kahdeksan vastaajista oli sitä mieltä, että kaikki ryhmät eivät voi osallistua toimintaamme.





Ryhmiä, joiden ei nähty voivan helposti osallistua toimintaan, olivat isoimpana liikuntarajoitteiset. Seuraavaksi merkittävämpänä nähtiin juniori-ikäiset harrastajat, erityisesti tytöt. Lisäksi lajia aloittelevat aikuiset nähtiin omana ryhmänään sekä lajin pienehkön harrastajamäärän todettiin asettavan haasteita tarjota omia ryhmiä eritasoisille pelaajille. Näiden lisäksi yhdessä vastauksessa mainittiin aktiivisten vapaaehtoisten puuttuminen, mikä rajoittaa mahdollisuuksia tarjota toimintaa. Uskonto ja sen vaatimien vaatetusten huomioiminen nostettiin esiin yhdessä vastauksista.

Kyselyssä oli erikseen kysymys koskien kieliryhmiä. Kymmenen vastaajista koki, että lajiliiton toiminnasta ja palveluista saa tietoa, vaikka ei osaa suomea tai ruotsia. Yksitoista vastaajista kuitenkin vastasi "ei" tai "ei tiedä". Liiton kotisivut on saatavilla kokonaisuudessaan ainoastaan suomeksi. Etusivulla on linkki englanninkielisille sivuille, jotka ovat suomenkielisiin sivuihin verrattuna suppeat. Englanninkielisistä sivuista sekä niiden uudistamisesta on ollut puhetta liitossa jo aiemminkin, minkä takia tämä nousee yhdeksi kehityskohdaksi ja toimenpiteeksi.

### 3.3 Yhdenvertaisuuden edistäminen

Kysymyksessä koskien lajin onnistumisia yhdenvertaisuusasioissa, korostui monissa vastauksissa lajikulttuuri ja siihen jo sisäänrakennettu yhdenvertaisuus. Mixed-pelimuodon nähtiin edistävän hyvin sukupuolten välistä tasa-arvoa sekä muutenkin miesten ja naisten nähtiin olevan tasa-arvoisessa asemassa. Myös ikä sekä avoimuus kaikentasoisia pelaajia kohtaan mainittiin useammassa vastauksissa.

Lisäksi kysyimme, kuinka tärkeiksi vastaajat kokevat seuraavien osa-alueiden kehittämisen ultimaten parissa:

- sukupuolten välinen tasa-arvo
- seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin liittyvä yhdenvertaisuus
- etninen yhdenvertaisuus
- henkilökohtaiseen elämänskatsomukseen liittyvä yhdenvertaisuus
- taloudellinen yhdenvertaisuus
- toimintakykyyn liittyvä yhdenvertaisuus

Mitään edellä listatuista osa-alueista ei koettu yksinään erityisen tärkeäksi. Sen sijaan hajontaa oli muutamassa kohdassa, minkä takia ne nousevat yhdenvertaisuussuunnitelman kehityskohdiksi.

#### 3.3.1 Sukupuolten välinen tasa-arvo

Merkittävästi eniten hajontaa oli sukupuolten välisen tasa-arvon edistämässä (taulukko 1). Vastaajista seitsemän koki, että sukupuolten välisen yhdenvertaisuuden kehittäminen olisi

erittäin tarpeellista. Puolestaan kymmenen oli sitä mieltä, että tälle ei ole tarvetta tai se olisi melko tarpeellista.



Taulukko 1 Sukupuolten välinen yhdenvertaisuus SLKL:n toiminnassa.

Toinen kysymys koskien sukupuolten välistä yhdenvertaisuutta oli: “Missä yhdenvertaisuus-/vähemmistöasioissa lajimme on mielestäsi onnistunut hyvin tai erinomaisesti?” Vastauksista yhteensä kahdeksan nosti esiin onnistumisen sukupuolten tasa-arvossa ja yhteensä kuudessa vastauksessa mainittiin mixed-pelimuoto sen edistäjänä.

Nämä kaksi erillistä kysymystä koskien sukupuolten välistä yhdenvertaisuutta poikkesivat toisistaan onnistumisen näkökulmasta merkittävästi. Toisen kysymyksen vastauksissa liiton ja lajin nähtiin pääasiassa onnistuneen sukupuolten välisissä tasa-arvoasioissa, kun taas toisessa kysymyksessä oli vastauksissa merkittävästi hajontaa. Tämä on ehdottomasti mielenkiintoinen tulos, mitä liiton tulee tarkastella lähemmin.

### 3.3.2 Etninen yhdenvertaisuus

Kysymyksessä koskien lajin kehitettäviä osa-alueita yhdenvertaisuudessa ja vähemmistöryhmien suhteen, nousi vastauksissa maahanmuuttajat kaikkein eniten esille. Yhteensä kahdeksan vastaajista nosti vähemmistöryhmät ja erityisesti maahanmuuttajat ja heidän rekrytoimisensa toimintaan mukaan tärkeänä.



Lisäksi haluamme nostaa esiin suoran lainauksen yhdestä vastauksesta, jossa osaltaan korostuu ajattelutapa lajiyhteisön sisällä:

*“Kun tarkemmin ajattelen, meilläkin on maahanmuuttajia seurassamme, mutta en ole koskaan ajatellut heitä mitenkään erityisinä.”*

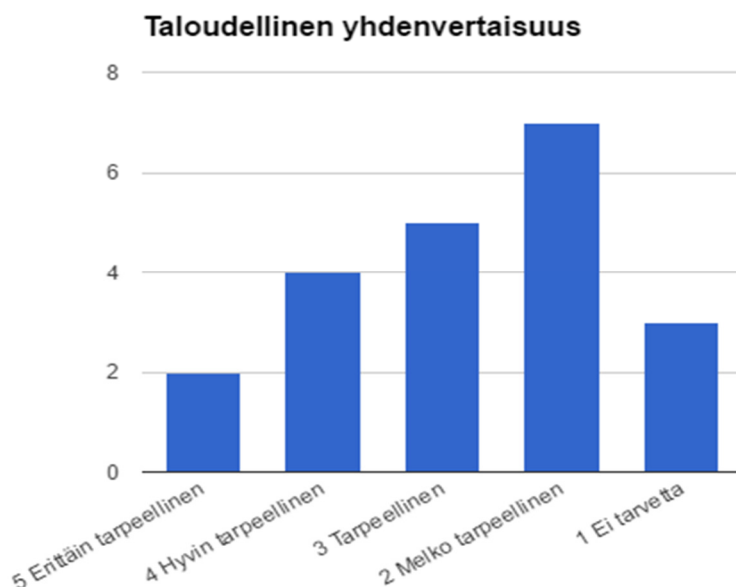
### 3.3.3 Vammaisurheilu ja muut erityisryhmät

Kysymys koskien toiminnan laajentamisesta vammaisille tai muille erityisryhmien harrastajille jakoi vastauksia vahvasti kahtia. Vastaajista viiden mielestä toimintaa tulisi olla vammaisurheilijoille/-ryhmille, kun taas kaksi sanoi suoraan ei ja neljä ei osannut sanoa tai ottaa kantaa. Ongelmana nähtiin kuitenkin vapaaehtoisten ja resurssien puute lähtöä järjestämään erillistä toimintaa eri ryhmille.

Realistisemmaksi kehityskohteeksi nostettiin ylipäänsä uusien harrastajien rekrytointi, painottuen naisiin ja junioreihin, ja heistäkin vielä tyttöjunioreihin.

### 3.3.4 Taloudellinen yhdenvertaisuus

Taloudellinen yhdenvertaisuus nousi enemmän kehitettävän osa-alueen puolelle kuin ei tarpeellisenä. Keskiarvo oli lähellä 3 (“Tarpeellinen”). Yhteensä yhdeksän vastaajista oli sitä mieltä, että tämä on hyvin tarpeellinen tai tarpeellinen (taulukko 2).



Taulukko 2. Taloudellinen yhdenvertaisuus liiton toiminnassa.



Toisessa kysymyksessä koskien lajin taloudellista yhdenvertaisuutta, yhteensä 16 vastaajista (80 prosenttia) oli sitä mieltä, että vähävaraiset huomioidaan ultimaten harrastustoiminnassa. Vastauksia täydennettiin, että seurasolla harrastaminen on edullista, mutta yksittäiset useamman päivän kestävät kilpailutapahtumat tulevat toisinaan kalliiksi, muun muassa majoituksen ja matkakulujen seurauksena. Lisäksi yhdessä vastauksessa nousi esiin myös kansainväliset turnaukset, jotka nähtiin kalliina investointina. Pääasiassa ultimate koetaan kuitenkin lajitoimijoiden keskuudessa edullisena harrastuksena ja lajin harrastustoiminnassa huomioidaan vähävaraiset. Tarkennuksena, niin poiketen monista muista liitoista, maajoukkuepelaajat kustantavat maajoukkueprojektit ja -matkat omakustanteisesti.



## 4 SLKL:N LINJAUKSET JA TOIMENPITEET YHDENVERTAISUUDESSA JA LIITON YLEISISSÄ TOIMINTATAVOISSA

SLKL:n nykytilakartoituksen pohjalta liiton hallitus on päättänyt seuraavista linjauksista yhdenvertaisuuden ja toiminnan kehittämiseksi. Pääasiallisena tarkoituksena on luoda entistä avoimempaa ja osallistavampaa lajiyhteisöä ja -toimintaa.

### **Osallistuminen ja vaikuttaminen**

Tavoitteena on ylläpitää 40 prosentin sukupuolijakaumaa hallituksen sekä muiden päätöksentekokoelmien edustajien keskuudessa. Laskuista poistetaan sukupuolensa määrittelemättömät tai vaihtoehtoisesti heidät lasketaan oman toiveensa mukaisesti naiseksi tai mieheksi.

### **Ohjeistus sääntöihin, suunnitelmiin ja strategioihin**

Liiton ja lajin toiminnan perustana ovat liikunnan eettiset arvot ja urheilun reilun pelin periaatteet. Nämä ovat vahvasti sisäänrakennettuna jo lajikulttuuriin. Liitokiekossa/ultimatessa pelaajat toimivat itse tuomareina kaikissa harraste-, kilpailu- ja kansainvälisissä arvokisaturnauksissa. Liiton tavoitteena on lisätä lajin arvostusta ja tunnettuutta lajin yhdenvertaisuuden sekä tuomarittomuuden näkökulmasta.

Yhdenvertaisuus sisällytetään liiton strategioihin, toimintasuunnitelmiin sekä säännöstöihin kaikille tasoilla. Näiden lisäksi luodaan käytännön toimintaohjeet syrjintä- ja kiusaamistilanteisiin.

### **Viestintä ja koulutus**

Yhdenvertaisuussuunnitelma julkaistaan liiton kotisivuilla ja muissa kanavissa, kuten ultimate- ja juniorijaostojen omilla foorumeilla. Lisäksi yhdenvertaisuussuunnitelma tullaan lähettämään jäsenkirjeen yhteydessä kaikille liiton jäsenille tutustuttavaksi.

Suunnitelmaa esitellään myös liiton kokouksissa ja koulutuksissa. Tavoitteena on välittää viestiä yhdenvertaisuudesta ja auttaa ymmärtämään sitä käsitteleviä aiheita laajemmin jäsenistön keskuudessa. Liiton toteuttamat koulutukset toimivat yhtenä kanavana yhdenvertaisuusajattelun ja liiton yhdenvertaisuussuunnitelman jalkauttajana.

Lisäksi liitto pyrkii ulkoisesti viestimään lajin asemasta yhdenvertaisena toimijana. Ulkoisessa viestinnässä korostetaan lajin tuomarittomuutta sekä mixed-pelimuotoa, joka toivottavasti nähdään tulevaisuudessa myös olympialaisten lajiohjelmassa.



## **Urheilutoiminta**

Liitokiekkoiluun on sisäänrakennettuna reilun pelin periaatteet sekä arvostava ja yhteisöllinen ilmapiiri. Kolme eri sarjaa (avoin, naiset, mixed) mahdollistavat kaikkien osallistumisen itselle sopivimpaan sarjaan, sukupuoleen katsomatta. Näitä lajin ominaisuuksia vaalitaan ja pyritään kehittämään myös siihen suuntaan, että yhä useampi löytäisi tiensä lajin pariin. Liiton toiminnassa on jo mukana kaiken ikäisiä harrastajia, aina junioreista masters-ikäisiin. Tätä toimintaan osallistuvien kirjoa pyritään ylläpitämään jatkossakin.

Tavoitteena on tarjota kaikille lajista kiinnostuneille heille sopivaa toimintaa. Tilanteiden tullen ja tunnustellen tarkastellaan, tuleeko tiettyjä harrastajia ryhmitellä tarkoituksenmukaisesti omiksi ryhmikseen. Lähtökohtaisesti kaikkia harrastajia kohdellaan yhdenvertaisesti mihinkään yksittäiseen taustatekijään, kuten ikään, sukupuoleen, etniseen taustaan, mielipiteeseen tai muihin toiminnan kannalta merkityksettömiin tekijöihin, erikseen katsomatta. Tarvittaessa hyödynnetään harrastamisen mahdollistamiseksi positiivista erityiskohtelua.

## **Esteettömyys ja saavutettavuus**

Tavoitteena on taata jokaiselle mahdollisuus toimia ja päästä mukaan lajin toimintaan. Vaalitaan entisestään avointa ja yhteisöllistä ilmapiiriä. Uusien tilanteiden ja tapauksien mukaan etsitään eri mahdollisuuksia ja tapoja osallistua toimintaan. Yhdenvertaisuuden nimissä kaikki nähdään tervetulleina toimintaan ilman, että erikseen ryhmitellään henkilöitä tai haetaan harrastajia eri ryhmiin.

Liiton tavoitteena on ylläpitää ja toteuttaa alueellista yhdenvertaisuutta järjestämällä tapahtumia ympäri Suomen. Samalla liitto kannustaa seuroja järjestämään tapahtumia omilla paikkakunnillaan tai niiden läheisyydessä, jotta yksittäisillä seuroilla on myös mahdollisuus vaikuttaa tapahtumapaikkoihin ja -alueisiin.

Tavoitteena on lisätä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, esimerkiksi vammaisurheilutoimijoiden (Suomen Vammaisurheilu- ja liikunta, VAU ry) kanssa. Sitä kautta voidaan kokeilla ja pilotoida lajin vammaisurheilumuotoja ja katsoa, löytyykö lajille kiinnostusta ja sitä kautta mahdollisesti harrastajia.

Vuoden 2017 toimintasuunnitelmaan on kirjattu, että liiton englanninkieliset nettisivut päivitetään, jotta tieto lajin toiminnasta ja harrastamismahdollisuuksista on kattavammin saatavilla myös suomea ymmärtämättömille.

## 5 SLKL:N KÄRKITOIMENPITEET YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI VUOSILLE 2017-2020

Tavoite	Aikataulu	Toimenpide	Mittari	Vastuhenkilö
Liitolla on yhdenvertaisuusvastaava sekä toimintatapa syrjimistilanteisiin.	2017	Nimetään liiton toimijoiden keskuudesta yhdenvertaisuusvastaava.  Lisäksi muodostetaan toimintatapa syrjimistilanteisiin, mikä löytyy ultimate.fi -sivuston alta ja liiton jäsenistö on tietoinen siitä.	Nimetty yhdenvertaisuusvastaava.  Toimintatapa syrjimistilanteissa on ultimate.fissä kaikkien saatavilla ja siitä on tiedotettu liiton jäsenkirjeen yhteydessä vuoden 2017 aikana.	Toiminnanjohtaja sekä juniori- ja lajikoeluvastaava
Liiton toiminnasta saa tietoa myös suomea ymmärtämättömät	2017-2018	Päivitetään ultimate.fin englanninkieliset sivut siten, että suomea ymmärtämätön löytää sivuilta helpommin tarvitsemansa tiedon lajin aloittamiseksi. Työ jatkuu vuoden 2018 aikana.	Ultimate.fi -sivuston löytyminen Googlesta englannin kielisillä hakusanoilla sekä sieltä tiedon löytäminen lajin aloittamisesta.	Ultimate.fi toimitus yhdessä liiton toiminnanjohtajan kanssa
Tehty selvitys sukupuolten välisestä yhdenvertaisuudesta	2017	Selvitetään lajin ja liiton toiminnan sukupuolten välisen yhdenvertaisuuden toteutumista tarkemmin. Selvityksen tulokset analysoidaan, jonka tulosten pohjalta edetään seuraaviin tarpeelliseksi koettuihin vaiheisiin.	Selvityksestä saadut tulokset ja niistä juonnetut seuraavat toimenpiteet.	Toiminnanjohtaja
Järjestetty kokeilutapahtuma vammaisurheilutapahtumassa	2019	Keskustellaan Suomen Vammaisurheilu – ja liikunta ry:n kanssa mahdollisesta tapahtumasta, johon voitaisiin tuoda pyörätuoliultimate kokeilulajiksi.  Ollaan mukana yhdessä vammaisurheilutapahtumassa ja kerätään osallistujilta palautetta heidän kokemuksistaan pyörätuoliultimatesta.	Järjestetty tapahtuma ja siihen osallistuneiden määrä. Lisäksi saatu palaute ja sen pohjalta asian mahdollinen työstäminen eteenpäin.	Toiminnanjohtaja sekä juniori- ja lajikoeluvastaava
Seurat ovat vastanneet yhdenvertaisuuden nykytilakartoitukseen	2020	Toteutetaan yhdenvertaisuuden nykytilakartoitus lajin parissa toimiville seuroille. Niistä saatujen vastausten ja analysointien perusteella rakennetaan ja kehitetään yhdenvertaisuutta lajimme sisällä seuraaville vuosille (uusi suunnitelma).	Uusi yhdenvertaisuussuunnitelma	Toiminnanjohtaja

## LÄHTEET

Oikeusministeriö:

<http://www.oikeusministerio.fi/fi/index/toimintajatavoitteet/perusoikeudetjademokratia/yhdenvertaisuus.html>

Yhdenvertaisuus: <http://www.yhdenvertaisuus.fi/yhdenvertaisuus/>

Syrjintä.fi: <http://www.syrjinta.fi/web/fi/syrjinta>

Sport.fi/määritelmät:

<http://www.sport.fi/arvot-ja-vastuullisuus/yhdenvertainen-urheilu/mista-on-kysymys/maaritelmat>

Esteettömyys: <http://www.invalidiliitto.fi/portal/fi/esteettomyys/>



## LIITEET

Liite 1 - kyselylomake

### Vastaajan taustatiedot Sukupuoli\*

Nainen

Mies

Muu/en halua määritellä

### Vastaajan taustatiedot Ikä\*

Alle 20

20-29

30-39

40-49

49-

### Vastaajan taustatiedot Toimitko seurasi luottamustehtävissä (hallitus, valmennus jne.) \*

kyllä

ei

### Lajin yleinen ilmapiiri

Arvioi tietoihisi ja kokemukseesi perustuen asteikolla 1-5 seuraavien väittämien toteutumista lajiyhteisössämme. 1=Toteutuu erittäin heikosti, 2=toteutuu melko heikosti, 3=toteutuu tyydyttävästi, 4=toteutuu melko hyvin, 5=toteutuu erittäin hyvin.

	1	2	3	4	5
Järjestömme yleinen ilmapiiri on innostava, moniarvoinen ja avoin.					
Luottamushenkilöt ja henkilökunta ovat keskenään samanarvoisia.					
Luottamushenkilöt ja henkilökunta osallistuvat järjestön kehittämiseen.					
Järjestössämme on keskusteltu yhdenvertaisuuteen liittyvistä asioista.					

**Oletko havainnut lajiyhteisömme työntekijöiden / luottamushenkilöiden kielenkäytön syrjivän joitakin ihmisryhmiä (esim. vammais- ja homovitsit, rasistiset kommentit )?\***

Kyllä

Ei

Muu:

**Jos vastasit edelliseen kyllä, puututaanko syrjivään kielenkäyttöön ja millä tavoin?**

Kyllä

Ei

Muu:

**Luuletko, että jotkut ryhmät eivät voi osallistua lajimme toimintaan tai osallistuminen on heille hankalaa?\***

Kyllä

Ei

Muu:

**Jos vastasit edelliseen kyllä, miksi luulet näin olevan?**

**Luuletko, että lajiyhteisömme jäsen voisi tuoda esim. lajin urheilutapahtuman avoimuuteen samaa sukupuolta olevan puolisonsa?\***

Kyllä

Ei

Muu:

**Jos vastasit edelliseen ei, miksi arvioit että ei voi?**

**Pitäisikö lajiyhteisössämme olla toimintaa vammaisille harrastajille ja urheilijoille tai muille erityisryhmille?\***

Kyllä

Ei

En osaa sanoa

Muu:

**Tulisiko lajimme toimintaa mielestäsi kehittää aiemmin tavoittamattomille tai toiminnassa aliedustetuille kohderyhmille (esim. maahanmuuttajat, liikkumis- ja toimimisesteiset )?\***

Kyllä

Ei

En osaa sanoa

**Saako lajiliittomme palveluista ja toiminnasta tietoa, jos ei osaa suomea/ ruotsia?\*** Kyllä

Ei

En osaa sanoa

**Onko seurassanne maahanmuuttajataustaisia luottamushenkilöitä?\***

Ei

Kyllä

Muu:

**Huomioidaanko mielestäsi vähävaraiset ultimaten harrastustoiminnassa?\***

Kyllä

Ei

Muu:

**Onko ultimaten juhlatilaisuuksiin tai illanviettoihin helppoa osallistua, jos ei käytä alkoholia?\*** Kyllä

Ei

Muu:

**Kuinka sitoutuneita arvioit ultimaten eri toimijoiden olevan yhdenvertaisuuden edistämiseen?\***

Arvioi omiin tietoihisi ja kokemukseesi perustuen asteikolla 1-5. 1=Erittäin heikosti, 2=melko heikosti,3=tydyttävästi, 4=melko sitoutuneita, 5=erittäin sitoutuneita.

	1	2	3	4	5
Luottamushenkilöt					
Työntekijät					
Valmentajat					
Pelaajat					
Minä itse					

**Oletko kohdannut tai ollut todistamassa syrjintää ultimaten lajiyhteisössä?\***

Ei

Kyllä, kertaluontoisesti

Kyllä, jatkuvasti

Muu:

**Jos olet havainnut syrjintää tai häirintää, mistä oletat sen johtuvan? Voit valita useamman vaihtoehdon.**

Ikä

Sukupuoli

Mielipiteet

Seksuaalinen identiteetti

Terveydentila/vamma

Raskaus

Etninen tausta

Koulutustausta

Muu:

**Jos harrastaja/urheilija kokee tulleensa syrjityksi järjestön tai sen jäsenseuran toiminnassa, tulisiko lajiliitolla olla määritelty toimintatapa, miten tilanteessa edetään?\***

Kyllä

Ei

Muu:

**Missä yhdenvertaisuus-/ vähemmistöasioissa lajimme on mielestäsi onnistunut hyvin tai erinomaisesti?\***

**Mitkä yhdenvertaisuutta ja vähemmistöryhmiä koskevat asiat vaatisivat lajiltamme eniten kehittämistä?\***

**Miten tärkeäksi koet seuraavien osa-alueiden kehittämisen ultimaten parissa?\***

1=ei tarvetta, 2= melko tarpeellinen, 3= tarpeellinen, 4= hyvin tarpeellinen, 5= erittäin tarpeellinen

	1	2	3	4	5
Sukupuolten välinen yhdenvertaisuus					
Seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoliidentiteettiin liittyvä yhdenvertaisuus					
Etninen yhdenvertaisuus					
Henkilökohtaiseen elämäntilanteeseen liittyvä yhdenvertaisuus					
Taloudellinen yhdenvertaisuus					
Toimintakykyyn liittyvä yhdenvertaisuus					

**Mitä haluat sanoa ultimaten yhdenvertaisuussuunnitelman tekijöille?**